

LAPPAJÄRVI

TOIMINNAN JA TALOUDEN OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 31.8.2023

Sisälllys

1 Yleiskatsaus talouteen.....	4
1.1 Suomen talous	4
1.2 Kuntatalous.....	5
1.3 Valtionosuudet	6
1.4 Verotulot.....	7
2 Lappajärven kunta.....	8
2.1 Työllisyys	8
2.2 Kunnan tase	8
3 Toiminnan ja talouden seuranta toimialoittain	9
3.1 Yleishallinto	9
3.1.1 Luottamushenkilöhallinto	9
3.1.2 Yleiset toimistopalvelut	10
3.1.3 Muu yleishallinto	10
3.2 Sivistystoimi.....	11
3.2.1 Hallinto	11
3.2.2 Perusopetus	11
3.2.3 Peruskoulujen yhteinen toiminta	11
3.2.4 Lukio.....	12
3.2.5 Ammatillinen ja muu koulutus	12
3.2.6 Kirjasto	12
3.2.7 Vapaa-aika	13
3.2.8 Varhaiskasvatus	13
3.3 Muut palvelut	15
3.3.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet	15
3.3.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus	15
3.4 Tekninen toimi	16
3.4.1 Yhdyskuntasuunnittelu	16
3.4.2 Yhdyskuntapalvelut	17
3.4.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut.....	17
3.4.4 Vesihuolto.....	18
3.4.5 Jätehuolto.....	18
3.4.6 Maa- ja metsätilat	18
3.4.7 Muu liikeluonteinen toiminta	19
3.4.8 Muu toiminta	19
3.4.9 Ympäristöpalvelut	19

3.5 Elinvoimapalvelut	20
3.5.1 Elinvoimalautakunta	20
3.5.2 Elinkeinoelämän edistäminen	21
4 Toiminnan rahoitus ja tuloslaskelma	21
5 Investoinnit	22
6 Tytär-yhteisöt	22

1 Yleiskatsaus talouteen

1.1 Suomen talous

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston taloudellisessa katsauksessa kesä 2023 todetaan, että Suomen talous ei kasva tänä vuonna, kun hintojen ja korkojen nousu vähentää kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Talouden tilannekuva on kuitenkin kaksijakoinen niin Suomessa kuin maailmalla. Palvelut ovat vahvassa kasvussa, työllisyystilanne edelleen kohenee ja palkat nousevat. Toisaalta teollisuuden tilanne on selvästi heikompi ja korkojen nousu on saanut rakentamisen syvään laskuun. Suomen bruttokansantuote (BKT) ei kasvakaan tänä vuonna, vaan pysyy viime vuoden tasolla. Kysynnän odotetaan kuitenkin piristyvän loppuvuonna, kun hintojen nousu hidastuu, korkojen nousu pysähtyy ja kotitalouksien tulot kasvavat aiempaa nopeammin. Lisäksi tuotannollisten investointien näkymät ovat poikkeuksellisen valoisat, sillä vihreään siirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on Suomeen ennätysellisen paljon.

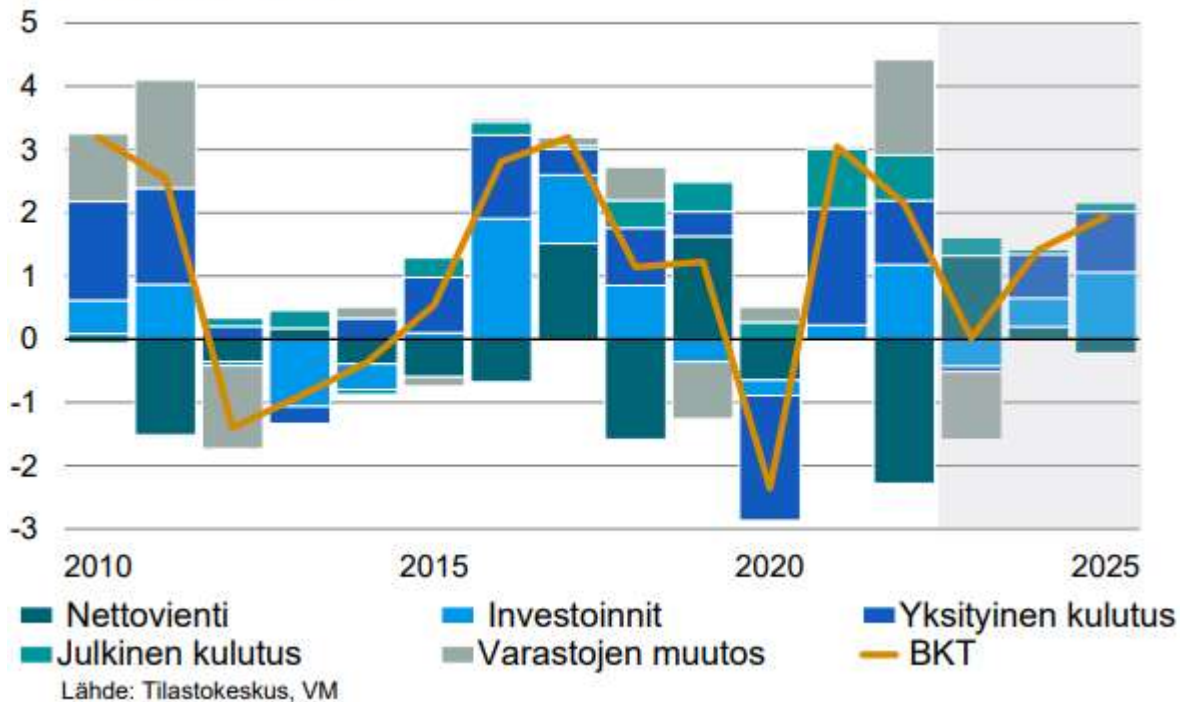
Ulkomaankaupan nettovaikutus on selvästi positiivinen, kun vienti hieman kasvaa ja tuonti vähenee selvästi.

Asuntoluottojen korkojen nopea nousu on hydyttänyt asuntomarkkinat, ja rakennusyhtiöt eivät ole saaneet asuntoja kaupaksi samaan tahtiin kuin niitä on valmistunut. Uusien asuntojen rakentaminen tulee vähenemään reippaasti sekä tänä että ensi vuonna. Rakentamista pitää kuitenkin yllä korjausrakentaminen ja muu kuin asuinrakentaminen. Asuntomarkkinoiden pysähdystilan arvellaan jäävän lyhytaikaiseksi. Kunhan hinnat ovat sopeutuneet nousseeseen korkotasoon asuntokauppakin piristyy. Lisäksi ennätysmäinen maahanmuutto lisää asuntojen kysyntää.

Katsauksen mukaan vuonna 2024 BKT kasvaa 1,4 prosenttia kotitalouksien ostovoiman kohentuessa, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,9 prosenttiin, kun kulutuksen kasvun lisäksi vihreän siirtymän investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää. Ennusteessa arvioidaan, että työllisyys kasvaa ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysaste on 74,6 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja kasvaa siitä kolmeen prosenttiin vuonna 2025. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, mutta myös hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä, eikä alijäämä ole pienenevässä ennustejaksolla. Kuntahallinto pysyy koko ennustejakson lähellä tasapainoa, kun taas sosiaaliturvarahastot ovat ylijäämäisiä. Julkinen velkasuhde on alkanut jälleen kasvaa. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikääntyminen, sekä edelleen kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

BKT:n kasvu Suomessa ja siihen vaikuttavat tekijät prosenttiyksikköä

Lähde: Valtiovarainministeriön kansantalousosasto: Taloudellinen katsaus, kesä 2023

1.2 Kuntatalous

Kuntaliiton talousekonomistin mukaan talousnäkyviä on reivattu kesän jälkeen alaspäin. Vaikka moni suhdanne-ennuste on vielä päivittymättä, niin jo nyt julkaistuista liikepankkien, mm. OP:n ja Nordean, arvioista on nähtävissä selvä viesti. Taantuma on siirtymässä ja pitkittymässä ensi vuoden puolelle, ja liikepankit ennakoivat ensi vuodelle nollakasvua. Joukkoon liittyi syksyn ennusteellaan myös Kuntarahoitus, joka arvioi ensimmäisenä ennustelaitoksena ensi vuodelle jopa pientä BKT:n volyymin laskua. Kaikkien suhdannelaitosten ennusteet asettuvat toki hyvin pieneen vaihteluväliin ja positiivisiakin yllätyksiä voi vielä tapahtua. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan ensi vuoden kansantalouden volyymikasvuksi arvioidaan +1,4 prosenttia. Pankkien työttömyysaste-ennuste on valtiovarainministeriön näkemystä selvästi synkempi. Valtiovarainministeriön ensi vuoden talousarvion pohjana käytettävä suhdanne-ennuste julkaistaan lokakuun alkupuolella.

BKT:n ennusteilla, työllisyysarvioilla ja työttömyydellä on välitön yhteys julkisen sektorin tuloihin ja menoihin. Valtiovarainministeriön elokuisen budjettiesityksen mukaan valtion budjettitalouden alijäämä on ensi vuonna sopeutustoimista huolimatta noin 10 miljardia euroa.

Talousnäkyvien heikentyminen välittyy suoraan myös kuntien talouteen. Sote-uudistuksen jälkeen kuntien verotuloennusteet heiluttavat kuntatalouden tilaa aikaisempaa voimakkaammin. Kevään kuntatalousohjelmassa veroennuste oli vahva, mikä näkyi totuttua myönteisempänä kuntatalouden rahoitusjäämäennusteena lähivuosina. Syksyn ennusteessa tilanne voi olla toinen. Verojen ohella taloustilanteen hyytyminen vaikuttaa myös kuntien muihin tuloihin, kuten myyntuottoihin.

Talousnäkömyien heikentyminen vaikuttaa luonnollisesti myös kuntien menoisiin. Kunnilla on yhä merkittävä rahoitusosuu perustoimeentulotuen ja pitkäkestoisen työttömyysturvan rahoittamisessa. Kun talous sakkaa, työttömyys nousee ja tarve täydentää toimeentuloa erilaisilla etuuksilla lisääntyy. Pääekonomistin mukaan kuntien on syytä varautua jo nyt näiden menoerien kasvuun ensi vuoden puolella.

1.3 Valtionosuudet

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveyst- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksessa kunnilta siirretään yhtä paljon verotuloja ja valtionosuuksia valtiolle kuin siirtyvien tehtävien kustannuksia siirtyy. Lopullinen siirtolaskenta tehdään vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin perustuen syksyllä 2023. Kunnat ja hyvinvointialueet voivat vielä esittää valtiovarainministeriölle huomioita laskelmaluonnoksesta syyskuun 2023 aikana. Lopullinen siirtolaskelma määrittää sen, kuinka paljon rahoitusta kunnat ja hyvinvointialueet saavat valtiolta vuodesta 2024 lukien ja samalla oikaistaan takautuvasti myös vuoden 2023 rahoitusta.

Lähde: Valtiovarainministeriön tiedote, 10.5.2023

Uudistus muutti merkittävästi kuntien tulorakennetta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin soteen liittyvät osat, noin kaksi kolmasosaa kuntien valtionosuusrahoituksesta koko maan tasolla. Yksittäisen kunnan leikkausosuu vaihtelee. Rakenteellisesti muutoksia on tehty sekä kustannus-erojen tasauksen että tulopohjan tasauksen laskentaperusteisiin. Uudistuksen taloudellisia vaikutuksia yksittäiseen kuntaan rajataan ja tasataan viidellä tasausmekanismilla. Tasausmekanismit toteutetaan kuntien valtionosuusjärjestelmän laskentaperusteita muuttamalla. Tasausmekanismit jäävät toistaiseksi pysyvästi vaikuttamaan kuntien valtionosuuteen vuodesta 2024 alkaen.

Tasausmekanismeja on viisi:

1. Muutosrajoitin
2. Järjestelmämuutoksen tasaus
3. Siirtymäaika
4. Tulopohjan tasauksen tasausrajojen muutos
5. Kiinteistöveron sisällyttäminen tulopohjan tasaukseen.

Kuntaliiton hallitusohjelmatavoitteiden mukaan hallitusohjelmaan tulee sisältyä kirjaukset kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi. Kuntien valtionrahoituksen tulee perustua kuntien lakisääteisiin tehtäviin - ei historian painolastiin, jota sote-uudistuksen mittavat tasaukerät jättävät valtionosuusjärjestelmään. Uudistuksen tarve konkretisoituu negatiivisen valtionosuuden kuntien määrässä. Uudistuksen tavoitteena tulee olla lakisääteisten tehtävien rahoituksen turvaaminen, vakaa ja riittävän laaja verotulopohja ja valtionosuusjärjestelmä, joka perustuu kuntien tämän hetken tehtäviin. Vanhaa maailmaa ja kuntien vastuita heijastavien sote-uudistuksen tasaukerien poiston tulee olla keskeinen osa uudistusta.

Valtiovarainministeriön 31.8.2023 ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Lappajärven kunnan valtionosuuden muutos 2023 – 2024 tulee olemaan -613.000 euroa eli -217,00 euroa/henkilö. VM:n valtionosuudet ja veromenetysten korvaus yhteensä vuonna 2024 tulee olemaan 3.039.000 euroa + OKM:n valtionosuu 55.770 euroa, eli yhteensä 3.094.770 euroa. Muutos johtuu siitä, että sosiaali- ja terveystoimen menot olivat tilinpäätöksessä 2022 suuremmat kuin talousarviossa 2022.

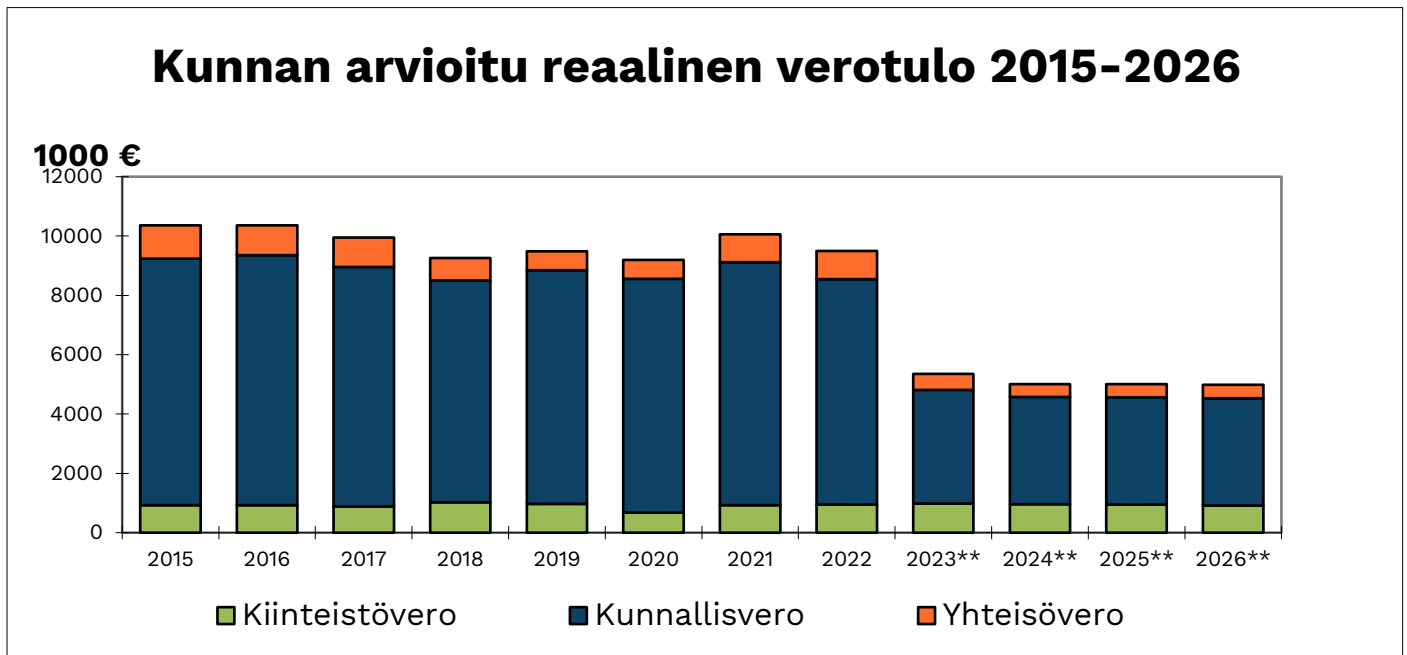
1.4 Verotulot

Kuntaliitto on päivittänyt elokuussa 2023 veroennustekehikkoa.

Yhteenvedo						
TILIVUOSI	2021	2022	2023**	2024**	2025**	2026**
Verolaji						
Kunnallisvero	8 590	8 195	4 283	4 112	4 210	4 296
<i>Muutos %</i>	5,7	-4,6	-47,7	-4,0	2,4	2,0
Yhteisövero	994	1 019	596	491	520	547
<i>Muutos %</i>	53,4	2,5	-41,5	-17,6	5,8	5,3
Kiinteistövero	976	1 023	1 094	1 099	1 099	1 099
<i>Muutos %</i>	38,8	4,8	6,9	0,5	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	10 561	10 237	5 973	5 703	5 830	5 942
<i>Muutos %</i>	11,4	-3,1	-41,6	-4,5	2,2	1,9

Ennusteen mukaan Lappajärven kunnan verotulot tulisivat vuonna 2024 pienemmään 270.000 euroa verrattuna vuoteen 2023. Yhteisöveroennusteessa ei liene huomioitu turkistarhauksen vaikutuksia.

Talousarviossa 2023 verotuloiksi on arvioitu 5.907.000 euroa eli Lappajärven kunnan osalta isompaa muutosta ei ole tapahtunut ennusteessa.

2 Lappajärven kunta

2.1 Työllisyys

Etelä-Pohjanmaan alueella oli heinäkuun lopussa 5862 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä laski 67 työnhakijalla (1,1 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 2,4 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 373 henkilöllä.

Lomautettujen lukumäärä heinäkuun lopussa oli 657, jossa nousua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 120 henkilöä eli 22,3 %. Viime kuukaudesta lomautettujen lukumäärä nousi 95 henkilöllä.

Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 6,9 prosenttia, joka oli Manner-Suomen alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,5 prosenttia

Trendit:

- Työttömien työnhakijoiden määrä on laskussa viime vuoteen verrattuna.
- Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Manner-Suomen alhaisin.
- Pitkäaikaistyöttömyys on nousussa.
- Uusia avoimia työpaikkoja on tarjolla viime vuotta vähemmän.

Lappajärven kunta: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat 2023 heinäkuun lopussa:

Lappajärven kunnan työvoima oli 1055, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 6,1 % (64 henkilöä, joista miehiä 31, naisia 33). Alle 20- ja 25-vuotiaita ei ollut ja yli 50-vuotiaita 36.

Pitkäaikaistyöttömiä oli 12 ja vammaisia ja pitkäaikaissairaita 16. Avoimia työpaikkoja oli 6.

2.2 Kunnan tase

Kunnan tase 31.12.2022

Peruspääoma	15.902.559
Edellisten tilikausien ylijäämä	1.553.828
Tilikauden ali-/ylijäämä	241.511,69
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	8.375.000
Lyhytaikaiset lainat	5.200.000
Lainat yhteensä	13.575.000

Tänä vuonna pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty elokuun loppuun mennessä 350.000 euroa ja lyhytaikaisia lainoja on tällä hetkellä 4,8 milj. euroa.

Lappajärven kunta on ottanut 20.2.2020 pitkäaikaista lainaa (20 vuotta) 5,0 miljoonaa euroa. Korko tässä lainassa on 0,36 % ja lyhennykset kaksi kertaa vuodessa, yhteensä 250.000 euroa. Vuonna 2022 otettiin pitkäaikaista lainaa 4,0 milj. euroa. Lappajärven kunnan lainakanta on merkittävä ja korkotason nousu sekä lainalyhennykset ovat riski talouden osalta. Myös pienenevät valtionosuudet ja verotulot on huomioitava taloussuunnittelussa. Lappajärven kunnan verotulojen kasvu on hyvin maltillista työkäisen väestön määrän vähentyessä. Yhteisöverojen oletetaan laskevan turkistarhausta kohdanneen lintuinfluenssan vuoksi.

Kunnalla on sopimus kuntatodistusten liikkeelle laskemisesta seuraavien kanssa:

- Kuntarahitus Oyj
- Nordea
- * Op Yrityspankki
- * Danske Bank Oyj

Keväällä 2023 Danske Bank Oyj ei ole enää antanut tarjouksia lyhytaikaisesta lainasta kuntatodistusohjelmaa vastaan.

3 Toiminnan ja talouden seuranta toimialoittain

3.1 Yleishallinto

Yleishallinto huolehtii kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja muille yleishallintoon sijoitetuille toimielimille kuuluvista asioista ja vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille.

3.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Tarkastelujaksolla 1.5.-31.8.2023 kunnanvaltuusto on kokoontunut kerran. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Lappajärven kunnan tilinpäätöksen vuodelta 2022 ja myöntänyt vastuuvapauden tilivelvollisille. Valtuusto on hyväksynyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen edelliseltä tilivuodelta. Valtuusto on valinnut tilintarkastusyhteisöksi kokonaistaloudellisesti edullisimman KPMG Oy Ab:n neljän vuoden (4) toimikaudeksi.

Valtuusto hyväksyi pienhankintaohjeen.

Valtuusto myönsi määrärahan kahden määräaikaisen työntekijän palkkaukseen.

Koy Lappajärven Vuokratalojen lainaehtojen muutos hyväksyttiin valtuustossa 5.6.2023.

TE-valmistelu on jatkunut koko vuoden ja Etelä-Pohjanmaan itäiselle alueelle on muodostumassa työllisyysalue, jossa on mukana 10 kuntaa. Toiminnan pohjaksi perustetaan kuntayhtymä, jonka järjestämissuunnitelma ja kuntayhtymän perussopimus tulevat valtuuston hyväksyttäväksi lokakuun aikana. Kunnanvaltuusto valitsi kesäkuun kokouksessa valtuuston puheenjohtajiston ja nimesi kunnanhallituksen varajäsenineen valtuustokauden loppuun saakka.

Valtuuston hyväksymä tonttikampanja järjestetään 1.6.-31.12.2023, jonka aikana kunnalta ostettavista asuntotonteista annetaan 50 %:n alennus rakentamisvelvoitteen ehtojen täytyessä.

Kunnanhallitus on kokoontunut elokuun loppuun mennessä 14 kertaa ja käsitellyt 155 asiaa. Kunnanhallitukselle saapuneet asiat on pyritty valmistelemaan kokousta varten kahden viikon kuluessa asian saapumisesta, ja kokousten päätökset on ilmoitettu lehdistölle samana tai kokousta seuraavana päivänä.

Kunnanhallitus on nimennyt toimikunnat ja edustajansa eri tytäryhtiöihinsä sekä yhtiökokousedustajat valtuustokauden loppuun saakka.

Kunnanhallitus on omalta osaltaan hyväksynyt seuraavat asiakirjat, jotka menevät vielä valtuuston hyväksyttäväksi

- Työpaikkakiusaamisen ja häirinnän ehkäisyn menettelytapaohje
- Työpaikkaväkivallan uhkan ja väkivaltilanteiden ehkäisyn menettelytapaohje
- Psykososiaalisen kuormituksen tunnistaminen, ehkäiseminen ja hallitseminen
- Näyttöpäätetyö
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Ohje huomautuksen ja varoituksen antamisesta.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	6.300		6.300		6.300
Toimintakulut	-255.210		-255.210	-126.355,51	-128.854,49
Toimintakate	-248.910		-248.910	-126.355,51	-122.554,49

3.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Yleisten toimistopalvelujen menokohdalle kirjataan kahden viranhaltijan palkkakustannukset.

Henkilökunnan koulutussuunnitelma vuosille 2023-2024 on hyväksytty 12.12.2022. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma 1.1.2023-31.12.2023 ja Järvisseudun kotouttamisohjelma 2023-2026 on hyväksytty.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Menettelytapaohjeen toimien ja virkojen täyttämiseksi eläköitymisen vuoksi vuosina 2022 – 2026.

Kunta-alan palkkojen alkuperäinen yleiskorotus oli 1,5 %, mutta koska verrokkialojen palkankorotukset olivat suuremmat, tuli kuntapalkkoihin 0,7 prosentin lisäys. Järjestelyerä oli yhteensä 0,7 prosenttia (0,4+0,3) sopimusalan palkkasummasta. Kehittämishjelmaerän suuruus oli 1,2 % palkkasummasta, joka voitiin kohdentaa tehtäväkohtaiseen palkkaan ja/tai henkilökohtaisiin lisiin. Korotukset tulivat voimaan 1.6.2023. Lisäksi maksettiin kertapalkkio 467,00 euroa.

Henkilökunnalle on järjestetty kaksi tyky-tapahtumaa, joihin osallistuttiin kiitettävästi. Lisäksi henkilökunnalla on käytössä e-passi tai vaihtoehtoisesti mahdollisuus käydä Lappisareenalla. Syksyn aikana tullaan järjestämään ensiapukoulutusta.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20.250		20.250	608,97	19.641,03
Toimintakulut	-368.770		-368.770	-225.124,26	-143.645,74
Toimintakate	-348.520		-348.520	-724.515,29	-124.004,71

3.1.3 Muu yleishallinto

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Kuntaliiton, Etelä-Pohjanmaan liiton ja Kauppakamarin jäsenmaksut. Menokohdassa on myös alkukartoituksen tulot ja menot, sekä kotikuntamalliin liittyvät tulot ja menot.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31.600		31.600	61.997,94	-30.397,94
Toimintakulut	-137.100		-137.100	-129.809,81	-7.290,19
Toimintakate	-105.500		-105.500	-67.811,87	-37.688,13

Yleishallinto yhteensä

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	58.150		58.150	62.606,91	-4.456,91
Toimintakulut	-761.080		-761.080	-481.289,58	-279.790,42
Toimintakate	-702.930		-702.930	-418.682,67	-284.247,33

Sosiaali- ja terveystoimeen kirjautuu vielä kuluja mm. poistoista. Tulosalueella on myös eläinlääkintä, jonka kustannukset ovat 43.918,52 euroa.

3.2 Sivistystoimi

Sivistystoimessa on toisella kolmanneksella jatkettu Rantakankaan koulun oppilaiden siirtymistä yhteiskoululle. Valmisteluissa keskiössä ovat olleet henkilöstön sijoittuminen, luokkatilojen jako sekä koulukyytien tarkistaminen. Kesän aikana Itäkylässä oleva ryhmäperhepäiväkoti lopetti toimintansa ja tekninen osasto teki kesällä tarvittavat muutostyöt vuokratuissa tiloissa. Rantakankaan koulun kiinteistöjä käsitellään teknisessä valiokunnassa syksyn aikana; kyläyhdistykselle on annettu lupa käyttää liikuntasalia omaan käyttöönsä syksyn aikana ilman kunnan kiinteistöhuoltoa.

3.2.1 Hallinto

Hyvinvointivaliokunta on kokoontunut kaksi kertaa toisella vuosikolmanneksella. Valiokunta on mm. hyväksynyt lukiokoulutuksen arvioinnin (§ 30/14.6.2023) sekä valmistellut opetustoimen virkarakenteen muutokset sekä kirjaston henkilöstörakenteen edelleen kunnanhallituksen päätettäväksi (23.8.2023). Elokuun kokouksessa tiedoksiantona oli myös liikuntahalli Lappis-areenan käyttöönottokysely.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				97.652,68	-97.652,68
Toimintakulut	-118.540		-118.540	-106.416,77	-12.123,23
Toimintakate	-118.540		-118.540	-8.764,09	-109.775,91

3.2.2 Perusopetus

Esi- ja perusopetuksessa syyslukukausi alkoi yhteiskoululla 256 oppilaan voimin, kun Itäkylästä tuli 28 oppilasta yhteiskoululle. Elokuun alussa perusopetuksen rehtori täsmäytti koulukuljetukset; nyt ne on saatu toimimaan hyvin. Kuljetusoppilaiden kasaantumista samoihin alkamis- ja päättymisajankohtiin tulee välttää lukujärjestyksissä koko lukuvuoden ajan. Opettajat ja koulunkäynninohjaajat on saatu rekrytoitua alkavalle lukuvuodelle. Koulukeskuksen opetustiloista on yhteiskoulun puolella kaikki käytössä; lukion puolella on kaksi opetustilaa, joissa on vain noin 10 tuntia viikossa, ja yksi opetustila on käyttämättömänä. Talousarvion tavoitteista Valmiustila muutoksiin on toteutunut kevään ja viimeistään elokuun aikana; Rantakankaan koulun siirtyminen on toteutunut suunnitelmallisesti ja hallitusti sekä oppilasennusteet on päivitetty. Syksyn tehtäviksi jää vielä tv-taidot sekä työtyytyväisyyskysely (kehityskeskustelut on pidetty kaikille kouluasteille jo kevätlukukaudella). Kouluterveyskyselyn tulokset tulevat 21.9.2023, kyselyyn ovat osallistuneet 4.-5. lk sekä 8.-9. lk oppilaat.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	182.300		182.300	98.905,95	83.394,05
Toimintakulut	-2.909.183	-20.650	-2.929.833	-1.978.175,97	-951.657,03
Toimintakate	-2.726.883	-20.650	-2.747.533	-1.879.270,02	-868.262,98

3.2.3 Peruskoulujen yhteinen toiminta

Kunnassa on lukuvuoden 2023-2024 jokapäiväinen valmistavan opetuksen ryhmä; siinä on tällä hetkellä 7 oppilasta ja lisää saattaa olla vielä syksyn aikana tulossa. Elokuussa hyvinvointialue palkkasi alueelle lisää psykiatrisia sairaanhoitajia eli psyykkareita. Tässä yhteydessä Lappajärvi sai palvelua toivotut 2 pv/viikko entisen 1 pv/viikko sijaan. Erityisopetusresurssi on arvioitu kevään 2023 aikana ja lukuvuoden 2023-2024 aikana käytettävä viimeinen perusopetuksen poikkeusoloavustus koronan takia käytetään yhden erityisopettajan lisäpalkkaukseen. Tämä toteuttaa myös talousarvioon kirjattuja tavoitteita.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	72.480		72.480	127.643,78	-55.163,78
Toimintakulut	-646.430		-646.430	-384.352,65	-262.077,35
Toimintakate	-573.950		-573.950	-256.708,87	-317.241,13

3.2.4 Lukio

Lukion opiskelijamäärä oli elokuussa 50 (tammikuussa 46). Lukiokoulutuksen arviointi tehtiin kevään aikana lukiolla ja se käsiteltiin kesäkuussa hyvinvointivaliokunnassa. Hyvinvointivaliokunta nosi omassa arvioinnissaan esille mm. Sen, että kokonaisuudessaan arvioinnin tulos oli hyvä, jatko-opintoihin sijoittumisesta olisi hyvä saada tietoa ja jatkossa seurataan opiskelijoiden omaa toiminnanohjausta. Lukiokoulutusta eli geolukiota esiteltiin elokuun alussa Unescon geopark –evaluaattoreille, jotka olivat vaikuttaneita kuulemastaan ja näkemästään. Alkavan lukuvuoden 2023-2024 lukuvuosisuunnitelmassa näkyy vahvasti myös kunnan talousarvion toiminnalliset tavoitteet eli kansainvälisen toiminnan aktivointi sekä hankkeet, SALA ja uutena 4L (Lisää laatua Lakeuden lukioihin).

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32.235		32.235	25.755,80	6.479,20
Toimintakulut	-769.718		-769.718	-551.069,52	-218.648,48
Toimintakate	-737.483		-737.483	-525.313,72	-2121.169,28

3.2.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Härmänmaan musiikkiopistolta tuli kesäkuussa 2023 tasauslasku vuodelle 2022, mitä käsiteltiin hyvinvointivaliokunnan kokouksessa 23.8.2023. Musiikkiopiston kanssa on jatkettu keskustelua toiminnan laajuudesta ja taloudesta. Syyslukukausi on käynnistynyt hieman pienemmällä tuntimäärällä kuin kevätlukukausi 2023.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7.000		7.000		7.000
Toimintakulut	-74.500		-74.500	-61.433,98	-13.066,02
Toimintakate	-67.500		-67.500	-61.433,98	-6.066,02

3.2.6 Kirjasto

Kirjastossa työskentelee vakituisesti 1,6 henkilöä. Vuoden 2023 talousarvion tavoitteissa on henkilöstörakenteen päättäminen vuotta 2024 varten eläköitymisen takia. Kirjaston henkilöstörakennetta käsiteltiin 23.8.2023 kokouksessa ja kh:lle esitetään paluuta 2,0 htv:een siten, että kirjastonjohtaja toimii myös vapaa-aikatoimessa 20 % työpanoksella kulttuuripuolella. Asia etenee syksyn aikana. Samalla haettiin lupaa täyttää kirjastovirkailijan työsuhte toistaiseksi – edellinen on jäänyt eläkkeelle 1.8.2023 alkaen ja työsuhte on täytetty määräaikaisena 31.12.2023 asti. Kirjastolla järjestettiin elokuun lopulla erittäin onnistunut Harry Potter –ilta, johon osallistui arviolta noin 90 lasta ja heidän huoltajaansa. Ilta oli osa tänä vuonna loppuvaa Lukuseikkailu 2 –hanketta.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	11.500		11.500	1.791,98	9.708,02
Toimintakulut	-209.278		-209.278	-137.107,76	-72.170,24
Toimintakate	-197.778		-197.778	-135.315,78	-62.462,22

3.2.7 Vapaa-aika

Vapaa-aikatoimella oli töissä kuusi työntekijää kesän 2023 aikana. Kesätyöntekijöistä kolme henkilöä vastasi Kotiseutumuseon, Onnintuvan sekä Kivitipun meteoriittinäyttelyistä. Kaksi työntekijöistä toimi liikunta-alueilla kentänhoidon apulaisena. Yksi työntekijä vastasi liikuntapalveluissa järjestettävistä liikuntakokonaisuuksista, kuten muun muassa uimakoulut ja erilaiset liikuntakurssit. Vapaa-aikatoimi jakoi kesä- ja syyskauden 2023 ulkokenttien vuorot sekä julisti haettavaksi vuoden 2023–2024 liikunta- ja harrastetilavuorot. Vapaa-aikatoimi toteutti liikuntahallin käyttöönotto arviointi –kyselyn kesän 2023 aikana. Kyselyn tulokset sekä kehittämissuositukset on raportoitu elokuun hyvinvointivaliokunnan kokouksessa. Kuntosalipalveluissa asiakkaana on tällä hetkellä 120 kotitaloutta. Tilojen keskimääräinen yksittäiskävijämäärä on 530 hlö / kk, määrään ei ole laskettu mukaan ryhmäkäyttäjiä. Kuntosalitoiminnan ensimmäinen laskutus on toteutettu, vuoden arvioidut käyttömaksutulot kasvavat tänä vuonna yli 10 000 euroon. Liikuntahallin käyttöaste on vuoden 2023 varausten osalta tavoitteen mukainen. Liikuntahallin syyskauden laskutus toteutetaan joulukuussa. Liikuntahallin yksittäisvarauksien myyntitulot tunnuslukujen perusteella on vuodessa noin 4 000 € ja vuosikäyttäjien osalta noin 20 000 €. Liikuntapalveluilla on vuoden 2023 aikana ollut käytössä nuorille suunnattu liikkumisen nuorisosetelietu, jonka kautta kunta tarjoaa nuorille käyttöön ilmaiseksi kuntosali sekä liikuntahallipalvelut. Setelin käyttöaste tullaan raportoimaan Liikkuva koulu –hankkeen kyselyn kautta loppuvuodesta 2023. Tästä toiminnasta ei ole tullut esiin mitään negatiivisia lieveilmiöitä, nuoret ovat käyttäytyneet tiloissa erinomaisesti.

Nuorisotilatoiminnassa kävijämäärät ovat pysyneet hyvällä tasolla loppukevään ja alkuelokuun 2023 osalta. Meidän tila -ohjauspalvelut ovat tauolla kesän aikana noin kuukauden. Nuorisofoorumi on kokoontunut yhden kerran toisen vuosikolmanneksen aikana. Nuorisofoorumi on valmistellut hankintasuunnitelmaa ja nämä konkretisoituvat syksyllä 2023. Nuorisopalvelut ovat olleet mukana organisoimassa nuorten tapahtumia keväällä muun muassa nuorten piknik sekä Viivin konsertti.

Kulttuuripalvelut järjestivät yhteistoiminnassa Järvilakeuden kansalaisopiston sekä Lappajärven 4H:n kanssa ensimmäisen kesälomaviikon taideleirin. Kulttuuripalvelut järjestivät museo sekä näyttelytoimintaa kesän 2023 aikana. Lappajärven kesän 2023 näyttelynä toimivat Lappajärveä 1975–1990 Ville Syrjälän kuvin kotiseutumuseolla sekä Arvid Bromsin maalauksia ja piirustuksia Onnintuvalla. Kotiseutumuseo vierailijoiden määrä heinäkuun aikana oli 300 kävijää. Onnintuvan näyttely keräsi heinäkuun aikana yli 700 kävijää, kävijöistä noin 70 % oli muualta kuin Lappajärveltä. Lappajärven 52. kuvataideleirin aihe oli ”materiaalin kosketus”. Leirillä oli 20 osallistujaa, joka on leirin maksimimäärä. Opettajina leirillä toimivat Elina Försti ja Jamie Ranta. Kulttuuripalvelut järjestivät keväällä erilaisia tapahtumia muun muassa musiikki konsertin Sello ja laulu by Seeli Toivio.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	30.000		30.000	54.342,65	-24.342,65
Toimintakulut	-498.569		-498.569	-314.613,88	-183.955,12
Toimintakate	-468.569		-468.569	-260.271,23	-208.297,77

3.2.8 Varhaiskasvatus

Lappajärven varhaiskasvatuksessa ensimmäinen ja toinen kolmannes ovat sujuneet käytännön kannalta suunnitellusti. Varhaiskasvatusta on järjestetty varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti ja henkilöstön poissaoloista johtuviin sijaistarpeisiin on saatu vastattua.

Lappajärven varhaiskasvatuksen asiakasmäärä on 15.9.2023 tilanteen mukaan 75 lasta, viime vuoden vastaavan ajankohdan asiakasmäärä oli 78. Itämuksulan toiminta päättyi kesäkuussa 2023. Yksittäisten

asiakkaiden ja työntekijöiden asiat saatiin järjestettyä mielekkäällä tavalla, eikä muutoksesta ole tullut negatiivista palautetta toiminnan järjestäjälle.

Varhaiskasvatuksen ohjelmistomuutos on käynnissä ja uusi ohjelmisto otetaan käyttöön koko alueella lokakuun aikana. Käyttöönotto pyritään hoitamaan asiakkaiden kannalta mahdollisimman sujuvasti. Talousarvion toteutumisen osalta varhaiskasvatuksen henkilöstökuluja haastavat kesän sijaistarpeet, alle kolmevuotiaiden lasten suuri määrä sekä kesän palkankorotukset ja kertakorvauserät.

TULOSRAPORTTI

LAPPAJÄRVEN KUNTA

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Varhaiskasvatus
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

VALTUUSTON TILAUS	2022			2023					
	TP (€)	TOT 1-6		TA (€)	TOT 1-6				
		Toteuma 30.6. (€)	Toteuma 30.6. (%)		Toteuma 30.6. (€)	Toteuma 30.6. (%)	Toteuman ennuste 31.12. (%) (laskennallinen)	Toteuman ennuste 31.12. (%) (oma arvio)	Toteuman ennuste 31.12., TA:n ylitys (+)/alitus (-)
Perhepäivähoito	91 580,56	0,00	0,00 %	222 919,00	120 319,49	53,97 %	107,95 %	0,00	0,00
Päiväkotihoido	387 975,30	0,00	0,00 %	810 704,00	481 013,28	59,33 %	118,67 %	0,00	0,00
Kotihoidontuki	35 631,22	0,00	0,00 %	102 750,00	47 618,36	46,34 %	92,69 %	0,00	0,00
Erityisvarhaiskasvatus	3 997,70	0,00	0,00 %	8 754,00	18 149,71	207,33 %	414,66 %	0,00	0,00
	519 184,78	0,00	0,00 %	1 145 127,00	667 100,84	58,26 %	116,51 %	100	0

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	209.850		209.850	166.089,56	43.760,44
Toimintakulut	-995.376		-995.376	-1.015.623,66	20.247,66
Toimintakate	-785.526		-785.526	-849.534,10	64.008,10

Sivistystoimi yhteensä

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	545.365		545.365	572.182,40	-26.817,40
Toimintakulut	-6.221.594	-20.650	-6.242.244	-4.548.794,19	-1.693.449,81
Toimintakate	-5.676.229	-20.650	-5.696.879	-3.976.611,79	-1.720.267,21

Vuoden 2023 haasteet toiminnassa ja taloudessa

Kiristyvässä taloustilanteessa vuoden 2024 talousarvion tekeminen tulee olemaan haasteellista. Edelleen tätä vuotta rasittavat samat taloudelliset haasteet kuin ensimmäiselläkin kolmanneksella. Niiden lisäksi kuluja on tullut ICT-tuesta, kun on tehty opetuksen siirtymisiä ja ohjelmien käyttöönottoja. Järvinetin toimintaan ei olla oltu tyytyväisiä. Samaa ongelmaa korjataan useasti ja usein korjaukset jäävät kesken tai niiden etenemisestä ei saada tietoa. Jokainen Järvinetin käynti kouluilla tai kirjastolla maksaa erikseen. Lukion

tiloissa tehtyjen viiltomittaustulosten perusteella pitää suunnitella lukion 1. kerroksen opetustilojen lattioiden remonteja. Länsirannan ryhmiksen tilojen tutkimustulokset eivät aiheuta tässä vaiheessa muita toimenpiteitä kuin ilmastoinnin mittaukset.

3.3 Muut palvelut

3.3.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet

Kauhavan kaupunki tuottaa Lappajärven kunnalle maaseutuhallinnon palvelut. Lomituspalvelut tuottaa Kurikan kaupunki.

Kraatterijärven Geopark UNESCO:n statukselle jatkohanke alkoi 1.1.2022 ja päättyi 31.5.2023. Kansainväliset evaluaattorit olivat elokuun alussa arvioimassa Kraatterijärven Geoparkin mahdollisuutta saada UNESCO:n geopark-status. Evaluaattorit tutustuivat useisiin kohteisiin jokaisessa neljässä geoparkin kunnassa. Evaluaattoreiden antaman raportin mukaan alueella on vielä kehitettävää, mutta mitään merkittäviä puutteita ei ollut. Lappajärven kunnan neljä viran- ja toimenhaltijaa osallistuivat Marokon kansainväliseen geopark-konferenssiin, jossa Kraatterijärven Geopark sai vihreän kortin. Tämä tarkoittaa, että keväällä Kraatterijärven geopark saa UNESCO:n geopark-statusen.

OKM on 1.7.2021 myöntänyt ”Virtuaaliodellinen kulttuurikokemus ja virtuaalimatka UNESCO:n Geopark alueella uudella digitaalisella alustalla” -hankkeelle 50.000 euron avustuksen. Hankeaika oli 1.7.2021 – 31.12.2022. Hankkeessa tuotettiin kuudesta kunnasta (Alajärven ja Ähtärin kaupungeista sekä Evijärven, Lappajärven, Vimpelin ja Soinin kunnista) virtuaalisen palvelun avulla mahdollisuus tutustua kuntien matkailukohteisiin. Kohteista on myös 360 kuvaa. Kohteet löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta:

<https://www.kraatterijarvenvirtuaalimatka.fi/>

Aisaparilta haettiin ”Nykälänniemen matkailualueen esteettömän maisemareitin rakentaminen Kyrönsaareen” -hankkeelle rahoitusta. Hanke sai myönteisen päätöksen ja reitin rakentaminen on aloitettu ja tässä vaiheessa se on jo lähes valmis.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	35.800		35.800		35.800
Toimintakulut	-201.480		-201.480	-119.146,34	-82.333,66
Toimintakate	-165.680		-165.680	-119.146,34	-46.533,66

3.3.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Yleinen edunvalvonta

Edunvalvonnassa hoidettavien päämiesten määrä on noin 160 henkilöä. Suurin osa päämiehistä on kauhavalaisia. Evijärveläisiä ja lappajärveläisiä on suunnilleen yhtä paljon.

Päämiehet tavataan henkilökohtaisesti 4 - 8 viikon päästä edunvalvonnan alkamisesta. Suurin osa uusista päämiehistä on tavattu henkilökohtaisesti joko heidän kotonaan tai hoitopaikassa, rajoitusten näin salliessa.

Lappajärven kunnan yleinen edunvalvonta on työllistänyt 1.5.-31.8.2023 kaksi kokoaikaista työntekijää ja yhden osa-aikaisen.

Lappajärven kunnan yleinen edunvalvonta laskuttaa valtion osuutta kaksi kertaa vuodessa. Ensimmäinen laskutusjakso 1.1.-30.6. tehdään elokuussa puolen vuoden osalta ennakkolaskuna. Tasauslasku/loppulasku

tehdään ajanjaksolle 1.7.–31.12. heti vuoden vaihteen jälkeen tammikuussa, päämiesten todellisen luvun mukaan 31.12. Päämiehet maksavat tämän lisäksi Lappajärven kunnalle edunvalvonta palveluista kulu- ja palkkiolaskun kerran vuodessa. Kulu- ja palkkiolaskelma tehdään omaisuuden ja varallisuuden perusteella. Näiden laskutus tapahtuu yleensä marras-joulukuussa. Sijaistehtävien osalta haetaan yleensä luvat Digi- ja Väestötietovirastosta ja tämän perusteella tehtävän päättyessä laskutetaan hakuprosessista.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	165.000		165.000	35.121,62	129.878,38
Toimintakulut	-139.640	-12.000	-151.640	-99.261,46	-52.378,54
Toimintakate	25.360	-12.000	13.360	-64.139,84	77.499,84

Muut palvelut yhteensä

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	200.800		200.800	35.121,62	165.678,38
Toimintakulut	-341.120	-12.000	-353.120	-218.407,80	-134.712,20
Toimintakate	-140.320	-12.000	-152.320	-183.286,18	30.966,18

3.4 Tekninen toimi

Henkilöstö

Tekninen toimisto toimii tällä hetkellä lähes tavoitteen mukaisella henkilöstömäärällä. Ympäristösihteerin viransijaisena toimii Tarmo Ojanperä oman, yhdyskuntainsinöörin toimen ohella. Tilanne on ympäristösihteerin roolin suhteen stabiili, mutta tarkasteltavissa.

Kesän ajaksi Lappajärven kuntaan palkataan kolme (3) kesätyöntekijää, kaksi liikuntapaikoille ja yksi yleisille alueille.

Yksi henkilö on jäänyt vesihuollosta eläkkeelle ja hänen tilalleen ei palkattu uutta henkilöä. Henkilöstön sisällä tehdään muutoksia siten, että vesihuollon toimintavarmuus turvataan.

Tekninen toimi toimii tällä hetkellä yhteistyössä Lappajärven Vuokra-Asunnot Oy:n kanssa toteuttaen heidän kiinteistöhoitonsa tehtävät.

3.4.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Tehtäväalueeseen yhdyskuntasuunnittelu sisältyy tekninen hallinto ja suunnittelu. Suunnittelu pitää sisällään mm. kaavoituksen.

Iso-Saapasnevan kaavoituksessa on tehty kunnanhallituksen toimesta uusi kaavoituspäätös, esteettömien henkilöiden toimesta. Kaava on ollut kesäkuussa luonnoksena nähtävillä. Kaavakonsultti kokoaa luonnosvaiheen muistutukset ja mielipiteet. Muistutuksissa ja mielipiteissä etenkin luonnonvarakeskus toi esiin huolen metsäpeurojen reittien sijainnista. Kaavaehdotus on tarkoitus seuraavaksi asettaa nähtäville syksyn aikana.

Nykälänniemen asemakaavaehdotus on hyväksytty teknisessä valiokunnassa ja sitä esitetty hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Seuraavaksi tulee kaavatoimikunnalle mietittäväksi Nissintien-Maneesintien- ja Kärnäntien kaavoitus kaduiksi. Lisäksi kaavoitusta jatketaan Halkosaaren alueella. Myös Nykälänniemen korttelin 306 kaavoitus tulee aloittaa Studio Puiston esityksen mukaiseksi, mikäli tahtotila on yhdenmukainen.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	31.100		31.100	166.000,39	-134.900,39
Toimintakulut	-297.360		-297.360	-232.037,73	-65.322,27
Toimintakate	-266.260		-266.260	-66.037,34	-200.222,66

3.4.2 Yhdyskuntapalvelut

Tehtäväalue yhdyskuntapalvelut sisältää liikenneväylät, puistot, muut yleiset alueet sekä urheilualueet. Hoidettavia puistoja on 6 ha, katuja 15 km ja kevyen liikenteen väylää 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat keskusurheilukenttä, Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, kaksi pesäpallokenttää, tenniskenttä sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla.

Tarmo Ojanperä toimii yhdyskuntainsinöörin virassa.

Nykälänniemessä on aloitettu vierasvenesataman rakentaminen. Vierasvenesatamaa rakentaa pääurakoitsija Luomalan Kaivuu Oy. Valmistelevat työt aloitettiin elokuulla ja urakka valmistuu 31.05.2024. Halkosaaren esteetön reitti rakennetaan syksyn 2023 aikana. Työt on käynnistetty 07.08.2023. Halkosaaren esteettömän reitin päätoteuttajana toimii Hernesniemen Maanrakennus Oy.

Hyytisen- ja Nissintien risteysalueen korotus rakennetaan syksyn 2023 aikana. Risteysalueen päätoteuttajana toimii Hernesniemen Maanrakennus Oy.

Kärnänsalmen kunnostus on tehty loppuun kesäkuussa 2023. Läjitysmassat on tällöin tasattu ympäristöön mukautuen.

Nykälänniemen-Kyrönsaaren-Halkosaaren kevyen liikenteen siltojen suunnittelu on kesken. Suunnittelun on tarkoitus valmistua marraskuussa 2023. Silloille on haettu vesilain mukaista lupaa. Kyrönsaaren esteetön reitti valmistuu 2024. Tällä hetkellä valmiusaste on noin 90 %.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	318.840		318.840	238.865,59	79.974,41
Toimintakulut	-503.460		-503.460	-343.469,39	-159.990,61
Toimintakate	-184.620		-184.620	-104.603,80	-80.016,20

3.4.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), varhaiskasvatuksen ja perusturvan (1), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista.

Tekninen johtaja on valmistellut esityksen uudesta kiinteistöstrategiasta, jossa tavoitteena on valtuuston päätöksen mukaisesti kiinteistökannan vähentäminen. Tekninen valiokunta kokousti 12.09.2023 kiinteistötyöryhmässä ja esitys kunnanhallitukselle annetaan syyskuun kokouksessa.

Lappajärven kunta on valtuuston päätöksellä päättänyt purkaa sopimuksen KPO:n kanssa. Kaupan purku koskee Osula kiinteistöä.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1.965.854		1.965.854	1.094.256,28	871.597,72
Toimintakulut	-1.906.520		-1.906.6'520	-1.134.930,16	-771.589,84
Toimintakate	59.334		59.334	-40.673,88	100.007,88

3.4.4 Vesihuolto

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenottamoa ja yksi jätevedenpuhdistamo. Vesijohtoverkoston pituus on n. 80 km ja viemäriverkoston n. 90 km. Putkitettua hulevesiverkostoa on n. 2,5 km. Jätevedenpuhdistamon hoito on ulkoistettu. Puhtaan veden laskutettava hinta on 1,25 €/m³ alv 0% ja jäteveden 2,25 €/m³ alv 0%. Arviolaskutuksia ei ole vielä alkuvuodesta tehty.

Vesi- ja jätevesitaksoja on tarkoitus tarkastaa syyskuun kokouksessa.

Uusia vesijohtoja ja –liittymiä on tarkoitus rakentaa, mikäli on tarvetta.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	553.400		553.400	196.538,13	356.861,87
Toimintakulut	-338.700		-338.700	-275.123,94	-63.616,06
Toimintakate	214.460		214.460	-78.585,81	293.245,81

3.4.5 Jätehuolto

Rinki Oy:n keräyspisteen tulon jälkeen ekopisteiden määrä on vähennetty yhdeksään. Entisen IKH:n pihassa olevan kierrätyspisteen toiminta loppuu huhtikuussa ja Millespakan omistamat syväkeräysastiat poistetaan.

Jätehuoltokustannukset ovat ekopisteiden hoitokuluja.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-2.500		-2.500	-394,94	-2.105,06
Toimintakate	-2.500		-2.500	-394,94	-2.105,06

3.4.6 Maa- ja metsätilat

Kunta omistaa 645 ha metsätiloja ja 23 ha peltomaata. Yhteismetsään on sijoitettu 340 ha. Tulot koostuvat puun myynnistä ja peltojen vuokrista.

Tekninen johtaja valmistelee puumyyntiä syksyn 2023 aikana niin, että tekninen valiokunta saa syksyllä päätettäväkseen metsäkauppoja. Tarkoitus on hakea edellisvuosia korkeampia toimintatuottoja.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	99.700		99.700	15,00	99.685
Toimintakulut	-25.730		-25.730	-7.144,38	-18.585,62
Toimintakate	73.970		73.970	-7.129,38	81.099,38

3.4.7 Muu liikeluonteinen toiminta

Traktori, kiinteistönhoitokone ja muut koneet. Traktoria käytetään kuljetuksiin, siirtoihin ja nostoihin. Uuteen traktoriin on hankittu harjauslaite.

Kiinteistönhoitokone on monitoimikone, jolla leikataan yleisten alueiden nurmikot, hoidetaan liukkauden torjunta ja kiinteistöjen lumityöt, hiekoitukset ja harjaukset. Kiinteistötraktorilla pystytään tekemään myös nostoja ja siirtoja. Kiinteistötraktorin käyttöaste on suuri.

Kiinteistöhoitokone on käyttökänsä päässä.

Keväällä 2021 otettiin käyttöön leasing-sopimuksella kiinteistötraktoria ketterämpi ja nopeampi Grasshopper ruohonleikkuri.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	42.300		42.300	18.172,50	24.127,50
Toimintakulut	-94.360		-94.360	-84.384,25	-9.975,75
Toimintakate	-52.060		-52.060	-66.211,75	14.151,75

3.4.8 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista. Matonpesupaikka laitetaan käyttökuntoon keväisin ja puretaan syksyllä ennen pakkasia.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-29.00		-2.900	-387,45	-2.512,55
Toimintakate	-2.900		-2.900	-387,45	-2.512,55

3.4.9 Ympäristöpalvelut

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnassa on myönnetty rakennuslupia ja toimenpidelupia 1.1.-31.8. välisenä aikana yhteensä 42 kpl. Myönnettyistä luvista 1 kpl on omakotitalolle Kärnäan, 3 kpl on uusille loma-asunnoille ja 8 kpl erillisille saunarakennuksille. Kiinteistö Oy Lappajärven Kivitippu Chaltets 1:een on myönnetty 6 kpl rakennuslupia huoneistojen käyttötarkoituksen muutokselle pysyväksi asunnoksi. Rakennusalan tilanne on tällä hetkellä vaikea ja taantuma näkyy myös vähäisissä lupamäärissä eikä suurempia rakennushankkeita ole vireillä. Rakennusvalvonnan tuottojen arvoitiin olevan tänä vuonna 15.000 €. Elokuun loppuun mennessä lupamaksuja on kertynyt 13.763,14 €.

Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostetaan siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin

tontin rakennusoikeutta. Tulee huomioida, että lupakynnyksen nostaminen tarkoittaa Lappajärven kunnassa rakennusvalvonnan tuottojen merkittävää vähenemistä.

Rakentamislain, alueidenkäyttölain ja RYTJ-lain kunnille ja niiden viranomaistoimintaan aiheuttamat muutokset ovat kokonaisuutena huomattavat. Esimerkiksi rakennusjärjestykset, rakennusvalvontataksat ja hallintosäännöt tulee uusida. Lappajärven kunnan rakennusjärjestys on osittain uusittu saunalauttojen sallimiseksi. Laajempaa rakennusjärjestyksen uusimista varten rakennustarkastaja osallistuu Kuntaliiton järjestämään ns. kuntien uuden rakennusjärjestyksen klinikkatyöpajaan.

Ympäristönsuojelu

Ympäristötarkastajan viransijaisena toimii yhdyskuntainsinööri Tarmo Ojanperä.

Kärnänsalmen kunnostushanke on saatu päätökseen kesän 2023 aikana.

Kaislikoiden leikkuita on tehty noin 5 ha.

Ympäristölupia ei ole myönnetty vuonna 2023. Viranhaltijapäätöksiä rakennuksien poltosta on tehty kolme (3) kappaletta. Öljysäiliöiden maahanjättöpäätöksiä on tehty kolme (3) kappaletta.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	60.000		60.000	26.828,14	33.171,86
Toimintakulut	-193.550		-193.550	-88.610,01	-104.939,99
Toimintakate	-135.550		-135.550	-61.781,87	-71.768,13

Tekninen toimi yhteensä

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.071.194		3.071.194	1.740.676,03	1.330.517,97
Toimintakulut	-3.365.120		-3.365.120	-2.166.482,25	-1.198.637,75
Toimintakate	-293.926		-293.926	-425.806,22	131.880,22

3.5 Elinvoimapalvelut

3.5.1 Elinvoimalautakunta

Kehitysvaliokunta on kokoontunut kerran ja käsitellyt 7 asiaa.

Kunnan edustajat ovat osallistuneet Matkamessuille Helsingissä ja Tampereella sekä Ideaparkissa Seinäjoella. Lappajärven kunta osallistui yrittäjien kesämarkkinoille omalla standilla.

Kuntarajamainokset ovat työnalla. Myös markkinointisuunnitelmaa valmistellaan.

Kunnan edustajat ovat käyneet keskusteluja Kalajoen Matkailu Oy:n sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Neuvotteluja jatketaan syksyn aikana.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				1.900,42	-1.900,42
Toimintakulut	-7.000		-7.000	-1.912,52	-5.087,48
Toimintakate	-7.000		-7.000	-12,10	-6.987,90

3.5.2 Elinkeinoelämän edistäminen

Studio Puisto Arkkitehdit Oy on suunnitellut sekä Nykälänniemeen että Halkosaareen havainnekuvat. Kuntaan palkattiin viiden kuukauden määräajaksi asiantuntija, jonka tehtävänä on mm. matkailun kehittäminen.

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14.200		14.200	4.859,28	9.420,72
Toimintakulut	-390.060	-28.000	-418.060	-238.314,78	-179.745,22
Toimintakate	-375.780	-28.000	-403.780	-233.455,50	-170.324,50

Elinvoimapalelut yhteensä

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14.280		14.280	6.759,70	7.520,30
Toimintakulut	-397.060	-28.000	-425.060	-240.227,30	-184.832,70
Toimintakate	-382.780	-28.000	-410.780	-233.467,60	-177.312,40

4 Toiminnan rahoitus ja tuloslaskelma

Rahoitus

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	5.907.000		5.907.000	4.265.981,90	1.641.018,10
Valtionosuudet	3.486.700		3.486.700	2.471.968,00	1.014.732,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-301.250		-301.250	-222.014,17	-79.235,83

Verotulot ja valtionosuudet ovat toteutuneet suunnitellusti. Sen sijaan korkojen nousu on ollut korkeampaa kuin mihin talousarviota laadittaessa on varauduttu. Korkokuluihin varattu määräraha ei tule riittämään, joten tältä osin tullaan esittämään talousarviomuutosta syksyn aikana.

Tuloslaskelma

	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti+mu	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3.889.789		3.889.789	2.417.346,66	1.472.442,34
Toimintakulut	-11.165.974	-60.650	-11.226.624	-7.699.119,64	-3.527.504,36
Toimintakate	-7.276.185	-60.650	-7.336.835	-5.281.772,98	-2.055.062,02
Verotulot	5.907.000		5.907.000	4.265.981,90	1.641.018,10
Valtionosuudet	3.486.700		3.486.700	2.471.968,00	1.014.732,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-301.250		-301.250	-222.014,17	-79.235,83
Vuosikate	1.816.265	-60.650	1.755.615	1.234.162,75	521.452,25
Poistot ja arv.al.	-1.126.392		-1.126.392	-740.040,92	-386.351,08
Tilikauden tulos	689.873	-60.650	629.223	494.121,83	135.101,17
Varausten ja rah.muutos				17.858,08	-17.858,08
Tilikauden yli/alijäämä	689.873	-60.650	-629.223	511.979,91	117.243,09

5 Investoinnit

Valtuustosaliin on hankittu striimauslaitteet, joita voidaan käyttää myös muissa kunnan toiminnoissa. Laajakaistahankkeelle oli varattu 100.000 euron määräraha, mutta hanke ei toteudu, koska ei ollut riittävää määrää halukkaita hankkimaan laajakaistayhteyttä.

Lukion opetustiloihin on hankittu älynäytöt joko jalustalla tai seinäkiinnityksellä. Samanlainen systeemi siis rakennettu kuin on uuden koulun puolella. Prosentti taiteeseen -hankkeelle on saatu rahoitus.

Liikenneväylien rakentamiseen on käytetty 27.500 euroa ja Nykälän rantaan 56.000 euroa.

Kyrönsaaren rakentamiskustannukset ovat tähän mennessä n. 26.000 euroa. Kyrönsaaren esteetön reitti toteutetaan hankkeena. Kyrönsaaren siltoihin on käytetty 61.560 euroa.

Investointien toteutuminen liitteenä.

6 Tytäryhteisöt

Toimitetaan myöhemmin.